

حقوق متقابل مردم و حکومت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نهج البلاغه

میر سجاد سید موسوی^۱، جواد دهقان سرای^۲

^۱ هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

^۲ کارشناس ارشد حقوق عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز

چکیده

امروزه بحث حقوق ملت یا حق شهروندی و وظایف حکومت‌ها در تأمین و ایجاد بستر مناسب جهت بهره‌مندی افراد جامعه از این حقوق یکی از اساسی‌ترین بحث‌های محافل علمی می‌باشد. حق و تکلیف واژگانی هستند که اثر متقابل بر یکدیگر دارند و هر وقت این دو واژه در قالب حکومت و اعمال حاکمیت مطرح می‌شوند بحث حقوق متقابل مردم و حکومت به میان می‌آید و قانون اساسی به‌عنوان یک میثاق ملی و سند حقوقی مبین دیدگاه کلان حاکمیت به نحوه حکمرانی و اداره امور شهروندان با اعمال قواعد حقوقی است از این رو یکی از عمده‌ترین مباحث حقوق اساسی هر کشوری تعیین حقوق افراد و اعمال محدودیت در قدرت زمامداران است که از آن با عنوان حقوق و آزادی‌های اساسی و یا حقوق و تکالیف متقابل حکومت و افراد یاد می‌شود به‌نحوی که احترام و التزام به حقوق یکدیگر موجب سامان یافتن امور زمامداری و بهره‌مندی شهروندان از حقوق شناخته شده خود می‌گردد و از آنجایی که اصول قانون اساسی منبعت از احکام شریعت بوده و با مقدم شمردن حقوق الهی تدوین شده است از این رو در این تحقیق تلاش می‌گردد شناسایی کامل حقوق و وظایف متقابل مردم و حکومت در قانون اساسی و ارائه راهکارهای عملی با محوریت تعالیم امام علی (ع) در نهج‌البلاغه که در تهیه و تنظیم اصول قانون اساسی به‌ویژه در مبحث حقوق ملت نقش بسزایی داشته است مورد توجه و بررسی قرار بگیرد.

واژه‌های کلیدی: حقوق، مردم، حکومت، قانون اساسی، نهج‌البلاغه

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰، صفحات ۵۵۹-۵۴۴